Az Európai Unió
Hivatalos Lapja

HU
L sorozat

2024/856

2024.4.24.

A BIZOTTSÁG (EU) 2024/856 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2023. december 1.)

a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a felügyeleti sokkforgatókönyveket, a közös modellezési és parametrikus feltételezéseket, valamint a nagy mértékű csökkenés fogalmát meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([1]) és különösen annak 98. cikke (5a) bekezdésének harmadik albekezdésére,

mivel:

(1) A Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság meghatározta a felügyeleti sokkforgatókönyveket ([2]), és azokat az Európai Bankhatóság 2019. június 30-tól alkalmazandó, a nem kereskedési könyvi tevékenységekből származó kamatlábkockázat kezeléséről szóló iránymutatása ([3]) is tükrözi. Helyénvaló, hogy az e rendeletben meghatározott felügyeleti sokkforgatókönyvek az említett specifikációkra és módszertanra épüljenek.

(2) A tőke gazdasági értékének és a nettó kamatbevételnek a kiszámítása céljából meg kell határozni azokat a közös modellezési és parametrikus feltételezéseket, amelyeket az intézményeknek alkalmazniuk kell. E célból a nettó kamatbevétel kiszámításához egyéves időhorizonton konstans mérleget kell feltételezni, míg a tőke gazdasági értékének kiszámításához kifutó mérleget kell feltételezni, ahol a lejáró pozíciókat nem helyettesítik. E feltételezések célja, hogy megfelelő egyensúlyt teremtsenek a számítások pontossága, a becslések megbízhatósága és a működés összetettsége között.

(3) Annak érdekében, hogy biztosítva legyen a megfelelő egyensúly az eredmények összehasonlíthatósága, illetve a hosszú távú időhorizont és a működés összetettsége figyelembevételéhez szükséges rugalmasság között, a nettó kamatbevétel kiszámításához figyelembe kell venni a kereskedelmi árrést és a kamatfelár egyéb összetevőit, míg a tőke gazdasági értékének kiszámításához az intézményeknek a nem kereskedési könyvi kamatlábkockázatra vonatkozó belső irányítási és értékelési megközelítésüket kell követniük.

(4) A Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság standardjai szerint a tőke gazdasági értékének vizsgálatán kívül előírt kiugróérték-tesztek során olyan küszöbértéket kell alkalmazni a kiugró bankok azonosítására, amely legalább olyan szigorú, mint a tőke gazdasági értékének vizsgálata esetében alkalmazott küszöbérték (az alapvető tőke 15 %-a). Ennek a küszöbértéknek prudenciális szempontból stabil és arányos módon ténylegesen tükröznie kell az aktuális környezetet, hozzájárulva ezáltal a jogbiztonsághoz és az Unión belüli harmonizációhoz, figyelembe véve azt is, hogy a tőke gazdasági értékére és a nettó kamatbevételre vonatkozó kiugróérték-tesztek küszöbértékeinek túllépése nem feltétlenül követeli meg az intézményektől belső rendszereik, folyamataik vagy mechanizmusaik, valamint a megfelelő modellek és módszerek újrakalibrálását, és nem vonja maga után automatikusan a felügyeleti hatóság beavatkozását sem, amennyiben a nem kereskedési könyvi tevékenységekből eredő kamatlábkockázat intézmény általi kezelése megfelelő, az üzleti modellel arányos, és az intézmény nincs túlzott mértékben kitéve ilyen kockázatnak.

([1]) HL L 176., 2013.6.27., 338. o.
([2]) Felügyeleti felülvizsgálati eljárás – SRP31 – Kamatlábkockázat a banki könyvben (link).
([3]) EBA/GL/2018/02, 2018. július 18. (link).

(5) Annak érdekében, hogy a felügyeleti hatóság harmonizált módszereket alkalmazzon annak megítélésére, hogy a kamatlábak hirtelen és váratlan változása következtében mi minősül a nettó kamatbevétel nagy mértékű csökkenésének, be kell vezetni egy legalább olyan szigorú referencia-küszöbértéket, mint a tőke gazdasági értékére vonatkozó felügyeleti kiugróérték-teszt küszöbértéke, és részletesen meg kell határozni a nettó kamatbevétel kiszámításának módját.

(6) Ez a rendelet az Európai Bankhatóság által a Bizottsághoz benyújtott szabályozástechnikai standardtervezeteken alapul.

(7) Az Európai Bankhatóság nyilvános konzultációt folytatott az e rendelet alapját képező szabályozástechnikai standardtervezetekről, elemezte az ezzel összefüggésben felmerülő lehetséges költségeket és hasznot, és kikérte az 1093/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) 37. cikke alapján létrehozott Banki Érdekképviseleti Csoport tanácsát,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Felügyeleti sokkforgatókönyvek

(1) A 2013/36/EU irányelv 98. cikke (5) bekezdése második albekezdésének a) pontjában említett hat felügyeleti sokkforgatókönyv a következő:

a) párhuzamos sokkszerű emelkedés – a hozamgörbe párhuzamos felfelé tolódása minden lejárat esetében azonos pozitív kamatlábsokk mellett;

b) párhuzamos sokkszerű csökkenés – a hozamgörbe párhuzamos lefelé tolódása minden lejárat esetében azonos negatív kamatlábsokk mellett;

c) meredekségi sokk – a hozamgörbe meredekebbé válik, negatív kamatlábsokk a rövidebb lejáratokon, pozitív kamatlábsokk a hosszabb lejáratokon;

d) lapulási sokk – a hozamgörbe laposabbá válik, pozitív kamatlábsokk a rövidebb lejáratokon, negatív kamatlábsokk a hosszabb lejáratokon;

e) rövid kamatlábak sokkszerű emelkedése – jelentős pozitív kamatlábsokk a rövidebb lejáratok esetében, a hosszabb lejáratokon az alapforgatókönyvhöz közelítve;

f) rövid kamatlábak sokkszerű csökkenése – jelentős negatív kamatlábsokk a rövidebb lejáratok esetében, a hosszabb lejáratokon az alapforgatókönyvhöz közelítve.

(2) A 2013/36/EU irányelv 98. cikke (5) bekezdése második albekezdésének b) pontjában említett két felügyeleti sokkforgatókönyv a következő:

a) párhuzamos sokkszerű emelkedés – a hozamgörbe párhuzamos felfelé tolódása minden lejárat esetében azonos pozitív kamatlábsokk mellett;

b) párhuzamos sokkszerű csökkenés – a hozamgörbe párhuzamos lefelé tolódása minden lejárat esetében azonos negatív kamatlábsokk mellett.

(3) Az intézményeknek az (1) és (2) bekezdésben említett felügyeleti sokkforgatókönyveket a melléklet A. részében meghatározott devizaspecifikus kamatlábsokkok alapján, vagy az ott nem említett devizanemek esetében a melléklet B. részének megfelelően kalibrált kamatlábsokkok alapján kell meghatározniuk.

Az intézményeknek a kamatlábsokkoknak a melléklet B. része szerinti kalibrálását legalább ötévente el kell végezniük.

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

(4) Az (1) és (2) bekezdésben említett felügyeleti sokkforgatókönyvek külön-külön alkalmazandók az intézményeknek a nem kereskedési könyvi tevékenységekből eredő kamatlábkockázatnak való, minden olyan devizanemben denominált kitettségére, amelyben az intézmény releváns pozícióval rendelkezik, vagyis amennyiben az adott devizanemben denominált pénzügyi eszközök vagy kötelezettségek könyv szerinti értéke megfelel a következők valamelyikének:

a) az összes nem kereskedési könyvi pénzügyi eszköz vagy kötelezettség legalább 5 %-a;

b) az összes nem kereskedési könyvi pénzügyi eszköz vagy kötelezettség kevesebb mint 5 %-a, ha a számításban figyelembe vett pénzügyi eszközök vagy kötelezettségek összege alacsonyabb, mint a tárgyi eszközöket nem tartalmazó összes nem kereskedési könyvi pénzügyi eszköz vagy kötelezettség 90 %-a.

2. cikk

A felügyeleti sokkforgatókönyvek részletes meghatározása

Mivel a „kockázatmentes” kamatlábra gyakorolt párhuzamos, rövid és hosszú azonnali sokkhatás meghatározott nagyságrendje minden egyes *c* devizanem esetében adott, a hat kamatlábsokk-forgatókönyv esetében az alábbi paraméterezést kell alkalmazni:

1. *A c devizanem párhuzamos sokkja:* Emelkedést vagy csökkenést okozó konstans párhuzamos sokk minden időintervallumban:

$$\Delta R_{párhuzamos,c}(t_k) = \pm \overline{R}_{párhuzamos,c}$$

2. A c devizanem rövid kamatsokkja:

$$\Delta R_{rövid,c}(t_k) = \pm \overline{R}_{rövid,c} \bullet e^{\frac{-tk}{4}},$$

ahol t_k a kth időintervallum (időbeli) középpontja.

3. A c devizanem hosszú kamatsokkja:

$$\Delta R_{hosszú,c}(t_k) = \pm \overline{R}_{hosszú,c} \bullet \left(1 - e^{\frac{-tk}{4}}\right)$$

4. A c devizanem rotációs sokkja:

$$\Delta R_{meredekségi,c}(t_k) = -\ 0.65 \bullet |\Delta R_{rövid,c}(t_k)| + 0.9 \bullet |\Delta R_{hosszú,c}(t_k)|;$$

$$\Delta R_{lapulási,c}(t_k) = +\ 0.8 \bullet |\Delta R_{rövid,c}(t_k)| - 0.6 \bullet |\Delta R_{hosszú,c}(t_k)|.$$

3. cikk

Az intézmény tőkéjének gazdasági értékében bekövetkező változás

(1) Az intézményeknek a tőke gazdasági értékére vonatkozó számításaik során a (2)–(10) bekezdésben meghatározott közös modellezési és parametrikus feltételezéseket kell figyelembe venniük.

(2) A tőke gazdasági értékére vonatkozó intézményi számításoknak a következőket kell tartalmazniuk:

a) a kamatlábérzékeny instrumentumokban fennálló összes nem kereskedési könyvi pozíció;

b) az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([5]) 94. cikkének (1) bekezdése szerinti kisméretű kereskedési könyvi tevékenység, kivéve, ha ennek kamatlábkockázatát egy másik kockázati mutató tartalmazza;

c) automatikus és viselkedési opciók;

d) nyugdíjkötelezettségek és nyugdíjprogram-eszközök, kivéve, ha ezek kamatlábkockázatát egy másik kockázati mutató tartalmazza;

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

e) kamatlábérzékeny instrumentumokból származó cash flow-k, amelyek tartalmazzák a tőketörlesztést, a tőke bármely átárazását és a kapcsolódó kamatfizetéseket;

f) instrumentumspecifikus kamatplafonok és -padlók.

A c) pont alkalmazásában az intézményeknek hozzá kell igazítaniuk a kamatlábérzékeny instrumentumokra vonatkozó fő viselkedési modellfeltevéseket a különböző kamatláb-forgatókönyvek jellemzőihez, figyelembe véve az (EU) 2024/857 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ([6]) 8. cikkének (10) bekezdésében, 9. cikkének (2) bekezdésében, 10. cikkének (4) bekezdésében, 12. cikkének (2) bekezdésében és 23. cikkének (1) bekezdésében meghatározott arányossági és lényegességi küszöbértékeket.

(3) A számításból ki kell zárni az elsődleges alapvető tőke összes instrumentumát és minden egyéb lejárat nélküli szavatolótőke-elemet.

(4) A 2 %-os vagy azt meghaladó nemteljesítő kitettségi aránnyal rendelkező intézményeknek a nemteljesítő kitettségeket általános kamatlábérzékeny instrumentumként kell szerepeltetniük, amelyek modellezésének tükröznie kell a várható cash flow-kat és azok ütemezését. A nemteljesítő kitettségeket céltartalékok nélkül kell figyelembe venni. E célból a nemteljesítő kitettségeket az 575/2013/EU rendelet 47a. cikkének (3) bekezdésével összhangban nemteljesítőként besorolt, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, hitelek és előlegek alapján kell meghatározni, míg a nemteljesítő kitettségek arányának kiszámításához a nemteljesítő kitettségek összegét el kell osztani a hitelviszonyt megtestesítő értékpapíroknak, hiteleknek és előlegeknek az intézmény szintjén számított teljes bruttó összegével.

(5) A cash flow-kból való kizárásuk vagy a cash flow-kba való beszámításuk tekintetében a kereskedelmi árrést és a kamatfelár egyéb összetevőit az intézmények nem kereskedési könyvi kamatlábkockázatra vonatkozó belső irányítási és értékelési megközelítésével összhangban kell kezelni. Amennyiben a kereskedelmi árrést és a kamatfelár egyéb összetevőit kizárják a cash-flow-kból, az intézményeknek:

a) átlátható módszertant kell alkalmazniuk az egyes instrumentumok megjelenítésekori kockázatmentes kamatláb azonosítására;

b) az összes üzleti egység esetében következetesen alkalmazott módszertant kell követniük;

c) biztosítaniuk kell, hogy a kereskedelmi árrésnek és a kamatfelár egyéb összetevőinek a cash flow-kból való kizárása összhangban legyen azzal, ahogyan az intézmény kezeli és fedezi a nem kereskedési könyvi tevékenységekből eredő kamatlábkockázatot;

d) a kizárásról értesíteniük kell az illetékes hatóságot.

(6) A tőke gazdasági értékének változását kifutó mérleg feltételezésével kell kiszámítani, ahol a meglévő pozíciók lejárnak, és azokat nem helyettesítik.

(7) Minden devizanemre vonatkozóan olyan sokk utáni kamatpadlót kell alkalmazni, amely a lejárati időtől függ, és az azonnali lejáratoknál −150 bázisponton kezdődik. Ez a padló évente 3 bázisponttal emelkedik, és végül az 50 éves vagy annál hosszabb futamidők esetében eléri a 0 %-ot. Ha a megfigyelt kamatlábak alacsonyabbak, mint a sokk utáni kamatpadló, az intézményeknek a megfigyelt alacsonyabb kamatlábat kell alkalmazniuk.

(8) Az egyes kamatlábsokk-forgatókönyvek aggregált változásának kiszámításához az intézményeknek össze kell adniuk az egyes devizanemekben bekövetkező negatív és pozitív változásokat. Az adatszolgáltatás devizanemétől eltérő devizanemeket az Európai Központi Bank referencia-időponti azonnali devizaárfolyamán kell átváltani az adatszolgáltatás devizanemére. A pozitív változásokat 50 %-os tényezővel – vagy az ERM II árfolyam-mechanizmushoz tartozó azon devizák esetében, amelyeknél a hivatalosan megállapított ingadozási sáv szűkebb, mint a ± 15 %-os standard sáv, 80 %-os tényezővel – kell súlyozni. A figyelembe vehető súlyozott pozitív változás nem haladhatja meg a) az euróban vagy ERM II devizákban bekövetkező negatív változások abszolút értéke és b) az ERM II devizák, illetve az euro pozitív változásaira 50 %-os tényező alkalmazásával kapott eredmény közül a nagyobbat.

(9) A diszkontáláshoz devizanemenként megfelelő általános „kockázatmentes” hozamgörbét kell alkalmazni. Ez a hozamgörbe nem tartalmazhat kizárólag az adott instrumentumra, ágazatra vagy jogalanyra vonatkozó hitelkockázati vagy likviditási felárat.

([6]) A Bizottság (EU) 2024/857 felhatalmazáson alapuló rendelete (2023. december 1.) a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az intézmények nem kereskedési könyvi tevékenységeiben a tőke gazdasági értékére és a nettó kamatbevételre egyaránt kiható esetleges kamatlábváltozásokból származó kockázatok értékelésére vonatkozó szabványosított módszert és egyszerűsített szabványosított módszert meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről (HL L, 2024/857, 2024.4.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/857/oj).

(10) Az inflációhoz vagy más piaci tényezőkhöz kötött kamatlábérzékeny termékek kockázatának értékelésekor prudens feltételezéseket kell alkalmazni. Ezeknek a feltételezéseknek az aktuális/utolsó megfigyelt értéken, egy elismert gazdasági kutatóintézet előrejelzésein vagy más általánosan elfogadott piaci gyakorlaton kell alapulniuk, és általában forgatókönyv-függetlennek kell lenniük.

4. cikk

Az intézmény nettó kamatbevételének változása

(1) Az intézményeknek a nettó kamatbevételre vonatkozó számításaik során a 3. cikk (2)–(4) és (7)–(10) bekezdéseiben meghatározott közös modellezési és parametrikus feltételezéseket kell figyelembe venniük. Az intézményeknek a nettó kamatbevételre vonatkozó számításaik során emellett figyelembe kell venniük az e cikk (2)–(4) bekezdésben meghatározott közös modellezési és parametrikus feltételezéseket.

(2) Az intézményeknek a számításaikban egyéves időszakra vonatkozó kamatbevételeket és kamatráfordításokat kell figyelembe venniük, függetlenül a vonatkozó kamatlábérzékeny nem kereskedési könyvi instrumentumok lejáratától és számviteli kezelésétől.

(3) Az intézményeknek a számításaikban figyelembe kell venniük a kereskedelmi árrést és a kamatfelár egyéb összetevőit.

(4) Az intézményeknek a nettó kamatbevétel változását konstans mérleg feltételezésével kell kiszámítaniuk, amelynek esetében a mérlegen kívüli tételeket is tartalmazó mérleg teljes méretének és összetételének változatlanul tartása érdekében a lejáró vagy átárazódó cash-flow-kkal rendelkező instrumentumokat a devizanem, az összeg és az átárazási időszak tekintetében az átárazódó cash-flow-kat generáló instrumentumokkal azonos jellemzőkkel rendelkező új instrumentumokkal kell helyettesíteni. Az új instrumentumok árrése a közelmúltban vásárolt vagy értékesített, hasonló jellemzőkkel rendelkező termékek árrésén alapul. A megfigyelhető piaci árakkal rendelkező instrumentumok esetében a közelmúltbeli piaci felárat kell használni, nem pedig a historikus piaci felárat.

5. cikk

Nagy mértékű csökkenés

(1) A 2013/36/EU irányelv 98. cikke (5) bekezdése második albekezdésének b) pontjának alkalmazásában nagy mértékű csökkenés az intézmény egyéves nettó kamatbevételének az alapvető tőke több mint 5 %-ával történő csökkenése, amely a kamatlábaknak az 1. cikk (2) bekezdésében meghatározott két felügyeleti sokkforgatókönyv bármelyikében meghatározott hirtelen és váratlan változásából ered.

(2) Az (1) bekezdésben említett nagy mértékű csökkenést a következő képlet alapján kell kiszámítani:

$$\frac{NII_{sokk} - NII_{alapforgatókönyv}}{alapvető\ (T1)\ tőke} < -5\ \%$$

6. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2023. december 1-jén.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

MELLÉKLET

A. rész: Kamatlábsokk $\overline{R}_{shocktype,\ c}$

	ARS	AUD	BGN	BRL	CAD	CHF	CNY	CZK	DKK	EUR	GBP
Párhuzamos	400	300	250	400	200	100	250	200	200	200	250
Rövid	500	450	350	500	300	150	300	250	250	250	300
Hosszú	300	200	150	300	150	100	150	100	150	100	150

	HKD	HUF	IDR	INR	JPY	KRW	MXN	PLN	RON	RUB	SAR
Párhuzamos	200	300	400	400	100	300	400	250	350	400	200
Rövid	250	450	500	500	100	400	500	350	500	500	300
Hosszú	100	200	350	300	100	200	300	150	250	300	150

	SEK	SGD	TRY	USD	ZAR
Párhuzamos	200	150	400	200	400
Rövid	300	200	500	300	500
Hosszú	150	100	300	150	300

ARS	Argentin peso	INR	Indiai rúpia
AUD	Ausztrál dollár	JPY	Japán jen
BGN	Bolgár leva	KRW	Dél-koreai von
BRL	Brazil real	MXN	Mexikói peso
CAD	Kanadai dollár	PLN	Lengyel zloty
CHF	Svájci frank	RON	Román lej
CNY	Renminbi jüan	RUB	Orosz rubel
CZK	Cseh korona	SAR	Szaúdi riál
DKK	Dán korona	SEK	Svéd korona
EUR	Euro	SGD	Szingapúri dollár
GBP	Font sterling	TRY	Török líra
HKD	Hongkongi dollár	USD	USA-dollár
HUF	Magyar forint	ZAR	Dél-afrikai rand
IDR	Indonéz rúpia		

B. rész: Az A. részben nem említett devizanemekre vonatkozó kamatlábsokkok kalibrálása

(1) Az intézményeknek először a napi átlagos kamatlábat kell kiszámítaniuk, úgy, hogy a 3M, 6M, 6Y, 1Y, 2Y, 5Y, 7Y, 10Y, 15Y és 20Y lejáratok esetében minden *c* devizanemre vonatkozóan egy 16 éves idősort állítanak össze a „kockázatmentes”, a kizárólag az adott instrumentumra vagy jogalanyra vonatkozó hitelkockázati vagy likviditási feláraktól megtisztított kamatlábakból, majd az idősorok valamennyi megfigyelését és az összes lejáratot figyelembe véve kiszámítják az egyes devizanemekre vonatkozó kamatlábak számtani átlagát. Az eredmény devizanemenként egyetlen mérőszám.

(2) Amennyiben az első hét évre vonatkozóan az 1. pont szerint kiszámított átlagos kamatláb meghaladja a 700 bázispontot, a legutóbbi 10 év adatait kell használni, az adatok rendelkezésre állásának függvényében. Amennyiben az 1. pontnak megfelelően az első hét évre számított átlagos kamatláb 700 bázispont vagy annál kevesebb, a teljes 16 éves idősort kell használni.

(3) A devizanemenkénti párhuzamos sokkokat, valamint a rövid és hosszú kamatlábak devizanemenkénti sokkjait az 1. táblázat vonatkozó globális sokkparaméterének az 1. és 2. pont szerint kiszámított átlagos kamatlábra történő alkalmazásával kell kiszámítani.

1. táblázat

Alapforgatókönyvi globális kamatlábsokk-paraméterek

Párhuzamos	$\overline{\alpha}_{parallel}$	60 %
Rövid	$\overline{\alpha}_{short}$	85 %
Hosszú	$\overline{\alpha}_{long}$	40 %

(4) Az intézményeknek 100 bázispontos alsó korlátot, továbbá a rövid távú sokk esetében 500 bázispontos, a párhuzamos sokk esetében 400 bázispontos, a hosszú távú sokk esetében pedig 300 bázispontos változó felső korlátot kell alkalmazniuk.

(5) Ezt követően a devizanemenkénti kamatlábsokkokat a legközelebbi 50 bázispontra kell kerekíteni.